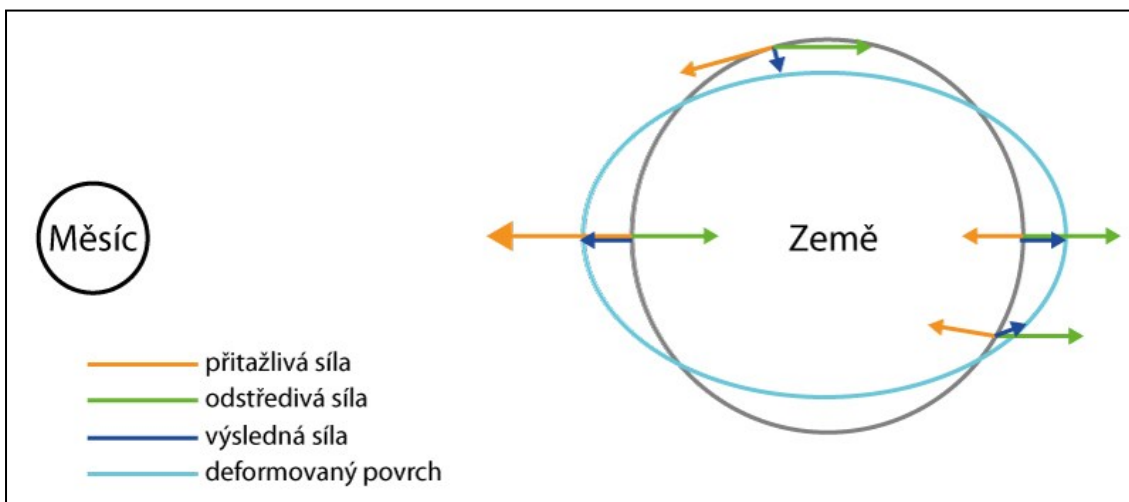

Slapové jevy

Cíl: žák určí místa na Zemi s největším přílivem a největším odlivem.

Slapové jevy, jejichž projevem je příliv a odliv, jsou způsobeny Měsícem (jeho přitažlivou silou a oběhem Země kolem barycentra) i Sluncem. Na vzniku slapových jevů se podílí přitažlivé síly Měsíce a Slunce a dále odstředivé síly vznikající oběhem kolem barycenter, přičemž vliv Měsíce je cca 2,2krát větší než vliv Slunce.

Přitažlivá síla Měsíce působí na různé body na zemském povrchu různě (velikost dané síly je dána vzdáleností konkrétního bodu na povrchu Země a středu Měsíce), odstředivá síla daná pohybem Země kolem barycentra však působí na všechny body na zemském povrchu stejně. Výsledná síla v konkrétním bodě vzniká složením přitažlivé síly Měsíce a odstředivé síly vzniklé pohybem Země kolem barycentra a je pro různé body na zemském povrchu různá velikostí i směrem (obr. 1).

Obr. 1: Schéma skládání sil a vzniku slapových jevů (dle Bičíka, Janského a kol., 2001)

1. Pozorujte trojrozměrný animovaný model Země, na kterou působí výslednice sil, z různých stran. Popište deformovaný tvar – jak vypadá?
2. Určete na základě animovaného modelu místa s největším přílivem a největším odlivem.

Literatura

BIČÍK, I., JANSKÝ, B., a kol. (2001): *Příroda a lidé Země. Učebnice zeměpisu pro střední školy.*

Nakladatelství České geografické společnosti, Praha, 135 s.

KLECZEK, J. (2002): *Velká encyklopedie vesmíru.* Academia, Praha, 582 s.